

La dedicació perseverant de Maria Dolors Garcia i Ramon

Lluís CASASSAS i SIMÓ
Enric MENDIZÀBAL i RIERA

Maria Dolors Garcia i Ramon (Gandia, 1943) és una geògrafa innovadora: ha estat introductora a Catalunya de noves tècniques quantitatives —ja el curs 1969-70 en va impartir unes classes a la Universitat de Barcelona—, de l'enfocament radical i de la geografia del gènere. Té treballs publicats a diverses revistes, entre les quals cal destacar les següents: *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, *Revista del Centre de Lectura* (Reus), *Revista de Geografia* (Barcelona), *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, així com a les seves antecessores *Documents d'Anàlisi Territorial* i *Documents d'Anàlisi Metodològica en Geografia* (Bellaterra), *Estudios Geográficos* (Madrid), *Ciudad y Territorio* (Madrid), *Antipode* (EUA), *The Professional Geographer* (EUA), *Sociologia Ruralis*, *Espace, Populations, Sociétés* (Lille, Lovaina, París, Brussel·les), etc.

Des del curs 1969-1970 és professora del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la qual en l'actualitat n'és catedràtica. Es va doctorar l'any 1975 a la Universitat de Barcelona. Ha efectuat estades a diferents universitats anglosaxones, entre les quals cal citar les de Clark (Massachusetts), Berkeley (Califòrnia) i Tucson (Arizona). Es va fer sòcia de la *Societat Catalana de Geografia* l'any 1977. Des del 1986 n'és vice-presidenta.

Els treballs geogràfics realitzats per MD. Garcia i Ramon es poden agrupar en tres grans àmbits:

1. *Geografia rural*. Dins d'aquesta temàtica es poden incloure la tesi de doctorat que, amb el títol de *Estudio de los cambios de la agricultura del Baix Camp de Tarragona, 1955-1971*, va presentar el 1975, i el recull d'articles seus titulat *Métodos y conceptos en Geografía rural* (Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1981). Ambdós títols mostren un important treball per incorporar les tècniques quantitatives en l'anàlisi geogràfica.

En altres treballs més recents ha continuat mantenint la seva preocupació pel món rural: «The Role of Women in the Family Farm» (Samos, 1987), «El papel de la mujer en la explotación agrícola familiar en Cataluña» (Bilbao 1988), «Actividad Agraria y género en España» (UAB, 1989), etc.

2. *La teoria en geografia humana*. En aquest àmbit, MD. Garcia i Ramon ha elaborat una part molt important de la seva producció. Són bàsics dos reculls d'articles editats per ella de diferents autors anglosaxons: El número 1 de *Documents d'Anàlisi Metodològica en Geografia*, del 1977, dedicat a la geografia radical anglosaxona, i el llibre *Teoría y método en la geografía humana anglosajona* (Barcelona, Ariel, 1985), en el qual es tro-

ben articles dels quatre grans «paradigmes» de la geografia, a saber, la regional, la quantitativa, la radical i la humanística. Així mateix cal destacar les seves aportacions sobre aquest tema a la *Societat Catalana de Geografia*: Són mostra d'això l'article «Influències estrangeres i innovació metodològica en la geografia espanyola, 1940-1985. El paper de la geografia catalana», publicat en el número 9 de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* (1986) i el curset sobre «Noves temàtiques i nous enfocaments a la geografia anglosaxona dels anys 80», dirigit per MD. Garcia i Ramon l'any 1989, amb la participació d'Abel Albet i David Saurí (vegeu-ne resum a *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, nº 18, 1989).

3. *Geografia del gènere*. Aquesta nova manera d'enfocar els estudis de geografia humana ha estat molt treballada per MD. Garcia i Ramon: Així ho avalen diversos cursos de doctorat a la Universitat Autònoma de Barcelona, diversos treballs, entre els quals cal citar «La geografia como compromiso social: Un recorrido desde la geografia social a la geografia del género» (a *Espacios rurales y urbanos en áreas industrializadas*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1989, pp. 213-234), un número monogràfic editat per ella sobre «Geografia i gènere» a *Documents d'Anàlisi Geogràfica* (nº 14, 1989), i l'interès perquè la *Societat Catalana de Geografia* fos receptora d'aquesta temàtica. Són mostra d'això darrer les conferències, programades per MD. Garcia, que hi impartiren Jeanne Fagnani (veure el seu article a *Treballs de la SC de G*, nº 13-14, 1987-1988), Eleonor Kofman (article a *Treballs de la SC de G*, nº 15, 1988), Sarah Whatmore i Lourdes Beneria (articles a *Treballs de la SC de G*, nº 23, 1990).

A més d'aquests tres grans àmbits, MD. Garcia i Ramon té treballs sobre temes puntuals que no s'hi poden incloure: L'ús de la coca a Amèrica del Sud o les pesqueries cubanes (veure *Revista de Geografia*, V, 1971 i IV, 1970, respectivament), així com l'organització de l'espai rural per part dels anarquistes espanyols (veure «La concepció de un paisaje anarquista rural: Aportaciones de la teoría anarquista española», a MM. Breibart (ed): *Anarquismo y Geografía*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1988, pp. 223-251).

Una altra mostra de l'interès de MD. Garcia per mantenir el contacte de la *Societat Catalana de Geografia* amb els corrents europeus més innovadors en el camp de la geografia fou la seva proposta, que naturalment fou acceptada, d'invitar Jacques Levy (article a *Treballs de la SC de G*, nº 9, 1986) i Attilio Celant (article a *Treballs de la SC de G*, nº 10-11, març-juny 1987).

Dins d'aquest grup de treballs puntuals caldria incloure el que es reproduïx en aquest número 27 de *Treballs de la SC de G* amb el títol «Exportació de petroli i desenvolupament econòmic: Una tipologia», publicat originàriament el 1982 en el número 1 de *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, article que tracta un tema prou actual (només cal recordar la recent guerra del Golf, així com les seves causes i conseqüències), com és el dels aspectes geogràfics relacionats amb l'economia del petroli.

Per tot el que s'ha dit, es pot afirmar que Maria Dolors Garcia i Ramon és una de les geògrafes de vàlua més reconeguda a Catalunya i, sens dubte, a l'Estat espanyol i, també, en l'àmbit de la geografia anglosaxona.